

(มหาวิทยาลัยเจ้าพระยา)
องค์ความรู้/แนวปฏิบัติที่ดี

“กระบวนการและเทคนิคการเขียนบทความวิจัยเพื่อตีพิมพ์ใน
วารสารวิชาการที่มีคุณภาพ”

ประเด็น : การเลือกหัวข้อและโจทย์วิจัยที่มีคุณค่า

สรุป

ประเด็น : การเลือกหัวข้อและโจทย์วิจัยที่มีคุณค่า จากอาจารย์ จำนวน 9 ท่าน

- 1. เริ่มจากปัญหาที่แท้จริงในบริบทการทำงานหรือสังคม**
 - สังเกตปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในองค์กร การศึกษา หรือสังคม แล้วนำมาพัฒนาเป็นโจทย์วิจัย
 - หัวข้อที่ตอบโจทย์ความต้องการจริงจะมีทั้งคุณค่าทางวิชาการและประโยชน์เชิงปฏิบัติ
- 2. เชื่อมโยงกับกระแสและแนวโน้มระดับโลก**
 - จับประเด็นที่กำลังเป็นที่สนใจ เช่น Digital Transformation, Sustainability, AI, Cybersecurity
 - ปรับให้สอดคล้องกับบริบทไทยหรือท้องถิ่น เพื่อเพิ่มความร่วมมือและความเป็นสากล
- 3. ค้นหา “ช่องว่าง” ของงานวิจัย (Research Gap)**
 - ศึกษางานวิจัยเดิม วิเคราะห์ว่ายังมีประเด็นใดที่ยังไม่ได้รับการศึกษาอย่างเพียงพอ
 - การเลือกหัวข้อที่เติมเต็มช่องว่างจะช่วยสร้างคุณค่าทางวิชาการและเพิ่มโอกาสในการตีพิมพ์
- 4. เลือกหัวข้อที่มีประโยชน์และนำไปใช้ได้จริง**
 - แม้หัวข้อจะไม่ใช่วิธีใหม่ที่สุด แต่ถ้ามีประโยชน์ต่อการแก้ปัญหาสังคม องค์กร หรือภาคการศึกษา ก็ถือว่ามีคุณค่า
 - ตัวอย่างเช่น การพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้ หรือระบบสารสนเทศสนับสนุนการตัดสินใจ
- 5. กำหนด Use Case ที่ชัดเจน**
 - อธิบายว่าทำไมต้องทำวิจัยเรื่องนี้ ใครจะได้ประโยชน์ และจะนำไปใช้อย่างไร
 - การมีบริบทการใช้ที่ชัดเจนจะช่วยให้บทความมีความน่าสนใจและน่าเชื่อถือ
- 6. เชื่อมโยงกับนโยบายหรือยุทธศาสตร์ระดับประเทศ**

- ใช้นโยบายสำคัญ เช่น Thailand 4.0, การเรียนรู้ตลอดชีวิต, Smart Education มาเป็นกรอบคิด
- จะทำให้งานวิจัยมีความสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาของประเทศและเพิ่มสำคัญของหัวข้อ

7. เลือกประเด็นที่อยู่ระหว่างการถกเถียงหรือเปลี่ยนแปลง

- โดยเฉพาะในด้านกฎหมายหรือข้อบังคับใหม่ๆ เช่น PDPA, กฎหมายดิจิทัล
- งานวิจัยที่ตอบโจทย์ประเด็นเหล่านี้จะเป็นที่สนใจของนักวิชาการและผู้ปฏิบัติในสังคม

หัวข้อและโจทย์วิจัยที่มีคุณค่าควรเป็น การบูรณาการระหว่างปัญหาจริง + ช่องว่างงานวิจัย + แนวโน้มโลก + นโยบายประเทศ + ประโยชน์เชิงปฏิบัติ หากนักวิจัยสามารถกำหนดโจทย์โดยคำนึงถึงปัจจัยเหล่านี้ จะทำให้บทความมีความใหม่ มีคุณค่า และมีโอกาสได้รับการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการที่มีคุณภาพสูงขึ้น

ประเด็น : การทบทวนวรรณกรรม (Literature Review) อย่างเป็นระบบ

จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของอาจารย์ทั้ง 9 ท่าน สามารถสรุปเป็นแนวทางที่ผู้วิจัยสามารถนำไปปรับใช้ได้ ดังนี้

1. กำหนดกรอบปัญหาและขอบเขตให้ชัดเจน ก่อนเริ่มทบทวนวรรณกรรม
2. เลือกฐานข้อมูลที่น่าเชื่อถือและเป็นปัจจุบัน เช่น Scopus, Web of Science
3. วิเคราะห์และสังเคราะห์วรรณกรรม ไม่ใช่แค่สรุป เพื่อหาช่องว่างความรู้
4. ใช้เครื่องมือจัดการเอกสารอ้างอิง เช่น EndNote หรือ Mendeley
5. ประยุกต์ใช้ซอฟต์แวร์วิเคราะห์ข้อมูลและ AI เพื่อจัดหมวดหมู่ ตรวจสอบ และสรุปข้อมูล
6. คำนึงถึงความถูกต้องของการอ้างอิงและความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล โดยเฉพาะงานที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายและนโยบาย
7. ยึดถือจริยธรรมทางการวิจัย เขียนด้วยภาษาของตนเอง และอ้างอิงแหล่งที่มาอย่างถูกต้อง
8. เชื่อมโยงวรรณกรรมกับสถานการณ์จริงและการนำไปใช้ประโยชน์ เพื่อเพิ่มคุณค่าในการตีพิมพ์

ประเด็น : การออกแบบวิจัยให้มีความน่าเชื่อถือ

จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของอาจารย์ทั้ง 9 ท่าน สามารถสรุปเป็นแนวทางปฏิบัติที่ช่วยให้งานวิจัยมีความน่าเชื่อถือและพร้อมต่อการตีพิมพ์ ดังนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์และคำถามวิจัยอย่างชัดเจน เพื่อเป็นกรอบที่มั่นคงในการออกแบบงานวิจัย
2. เลือกวิธีวิจัยที่เหมาะสมกับโจทย์และลักษณะปัญหา ระหว่างเชิงปริมาณ เชิงคุณภาพ หรือแบบผสม
3. ใช้เครื่องมือวิจัยที่มีความเที่ยงตรงและเชื่อมั่น เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือของผลลัพธ์
4. ใช้เทคโนโลยีและซอฟต์แวร์วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อลดความผิดพลาดและเพิ่มความถูกต้อง
5. ออกแบบการสุ่มตัวอย่างอย่างเป็นระบบ ให้เป็นตัวแทนของประชากรเป้าหมาย
6. เลือกแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือและเป็นทางการ โดยเฉพาะงานที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายและนโยบาย
7. ยึดถือจริยธรรมงานวิจัย เคารพสิทธิ์ของผู้ให้ข้อมูล และป้องกันการละเมิดจรรยาบรรณ
8. เชื่อมโยงงานวิจัยกับสถานการณ์จริงและอธิบายขั้นตอนวิธีการอย่างโปร่งใส เพื่อให้สามารถตรวจสอบได้

ประเด็น : การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลอย่างถูกต้อง

จากการแลกเปลี่ยนของอาจารย์ทั้ง 9 ท่าน สามารถสรุปเป็นแนวทางปฏิบัติที่ช่วยให้งานวิจัยมีความถูกต้องและน่าเชื่อถือ ดังนี้

1. วางแผนการเก็บข้อมูลล่วงหน้า โดยกำหนดกลุ่มเป้าหมาย วิธีการ และเครื่องมือที่ชัดเจน
2. เลือกเครื่องมือที่มีคุณภาพและตรวจสอบแล้ว เช่น แบบสอบถามหรือแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการทดสอบความตรงและความเชื่อมั่น
3. ใช้เทคโนโลยีและระบบดิจิทัลช่วยจัดการข้อมูล เพื่อความถูกต้องและเป็นระบบ
4. ตรวจสอบคุณภาพข้อมูลก่อนการวิเคราะห์ เช่น Missing Data, Outlier และเลือกโปรแกรมวิเคราะห์ที่เหมาะสม
5. ประยุกต์ใช้ AI และซอฟต์แวร์สมัยใหม่ เช่น NVivo หรือ AI tools เพื่อช่วยวิเคราะห์และจัดการข้อมูล
6. ใช้ข้อมูลจากแหล่งที่น่าเชื่อถือและเป็นทางการ โดยเฉพาะงานวิจัยด้านกฎหมายและนโยบาย
7. ยึดถือจริยธรรมการวิจัยและคุ้มครองสิทธิผู้ให้ข้อมูล เพื่อรักษาความน่าเชื่อถือของงาน
8. อธิบายวิธีการเก็บและวิเคราะห์อย่างโปร่งใส เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและสามารถตรวจสอบได้

ประเด็น : โครงสร้างมาตรฐานของบทความวิจัย

จากการแลกเปลี่ยนของอาจารย์ทั้ง 9 ท่าน สามารถสรุปเป็นแนวปฏิบัติที่ช่วยให้บทความวิจัยมีโครงสร้างมาตรฐานและน่าเชื่อถือ ดังนี้

1. กำหนดโครงสร้างหลักให้ชัดเจนและต่อเนื่อง ตั้งแต่บทคัดย่อ บทนำ วิธีการ ผลการวิจัย และสรุป
2. เขียนบทนำอย่างน่าสนใจและมีเหตุผล โดยแสดงความสำคัญและช่องว่างความรู้ที่ต้องการศึกษา
3. ทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ เพื่อสังเคราะห์องค์ความรู้และชี้ให้เห็นประเด็นที่ยังขาด
4. อธิบายวิธีการวิจัยอย่างละเอียดและตรวจสอบได้ รวมถึงกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือ และการวิเคราะห์
5. นำเสนอผลการวิจัยด้วยความชัดเจน ใช้ตาราง กราฟ หรือแผนภาพประกอบเพื่อให้เข้าใจง่าย
6. อภิปรายผลอย่างมีเหตุผล โดยเชื่อมโยงกับทฤษฎี งานวิจัยเดิม และผลการปฏิบัติจริง
7. อ้างอิงตามมาตรฐานที่วารสารกำหนด และเลือกใช้แหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ
8. ใช้ภาษาเชิงวิชาการที่กระชับ ชัดเจน และเป็นทางการ
9. สรุปและให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ เพื่อสะท้อนคุณค่าและการนำผลงานไปใช้จริง

ประเด็น : เทคนิคการเขียนเชิงวิชาการที่ชัดเจนและกระชับ

จากการแลกเปลี่ยนของอาจารย์ทั้ง 9 ท่าน เกี่ยวกับเทคนิคการเขียนเชิงวิชาการที่ชัดเจนและกระชับ ดังนี้

1. กำหนดโครงสร้างชัดเจน – เขียนตามมาตรฐานบทความวิจัย มีการจัดลำดับเนื้อหาอย่างมีระบบ
2. เลือกใช้ถ้อยคำทางวิชาการที่ถูกต้องและเหมาะสม – หลีกเลี่ยงการใช้ถ้อยคำที่คลุมเครือหรือไม่จำเป็น
3. เขียนให้กระชับและตรงประเด็น – นำเสนอเฉพาะสาระสำคัญที่สัมพันธ์กับวัตถุประสงค์การวิจัย
4. ใช้เครื่องมือเทคโนโลยีช่วยตรวจสอบภาษา – เช่น โปรแกรมตรวจแกรมมาร์ AI หรือซอฟต์แวร์ตรวจสอบความสั้นกระชับของประโยค
5. ใช้สื่อประกอบอย่างเหมาะสม – ตาราง กราฟ หรือแผนภาพ เพื่อลดคำอธิบายที่ซ้ำซ้อน
6. ใช้ถ้อยคำที่สอดคล้องกับหลักวิชา – โดยเฉพาะงานที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายหรือทฤษฎีที่ต้องอ้างอิงตรงไปตรงมา
7. จัดลำดับความคิดและย่อหน้าให้ต่อเนื่อง – เพื่อช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจได้ง่ายและไม่สับสน
8. ใช้ภาษาอย่างเป็นกลาง สุภาพ และมีเหตุผลรองรับ – เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือและความเป็นวิชาการ

ประเด็น : การอ้างอิงและการป้องกันการลอกเลียน (Plagiarism)

จากการแลกเปลี่ยนของอาจารย์ทั้ง 9 ท่าน เกี่ยวกับการอ้างอิงและการป้องกันการลอกเลียน (Plagiarism) ดังนี้

1. อ้างอิงอย่างถูกต้องและครบถ้วน ทั้งข้อความ ตาราง รูปภาพ สถิติ รวมถึงโค้ดหรือโมเดลที่นำมาใช้ โดยเลือกใช้รูปแบบการอ้างอิงตามมาตรฐานที่วารสารกำหนด เช่น APA, IEEE หรือ Chicago
2. ใช้เครื่องมือช่วยตรวจสอบการลอกเลียน เช่น Turnitin หรือ Grammarly Plagiarism Checker เพื่อยืนยันความถูกต้องก่อนส่งบทความ
3. พัฒนาทักษะการเขียนเชิงวิชาการด้วยภาษาของตนเอง โดยเน้นการอธิบายและการสังเคราะห์ ไม่คัดลอกมาทั้งหมด
4. ให้เกียรติแหล่งที่มาและเจ้าของความรู้ เพราะการอ้างอิงไม่เพียงช่วยเพิ่มความน่าเชื่อถือ แต่ยังสะท้อนถึงความซื่อสัตย์ทางวิชาการ
5. ตระหนักถึงผลทางกฎหมายและจริยธรรม การลอกเลียนถือเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อชื่อเสียงและความรับผิดชอบทางกฎหมายของผู้เขียน

ประเด็น : การเลือกวารสารวิชาการที่เหมาะสม

จากการแลกเปลี่ยนของอาจารย์ทั้ง 9 ท่าน เกี่ยวกับการเลือกวารสารวิชาการที่เหมาะสม ดังนี้

1. **ความสอดคล้องของสาขาและหัวข้อวิจัย** – เลือกวารสารที่ครอบคลุมประเด็นวิจัยของตนอย่างตรงประเด็น เพื่อลดความเสี่ยงถูกปฏิเสธ
2. **คุณภาพและฐานข้อมูล** – ตรวจสอบว่ามีการจัดอยู่ในฐานข้อมูลที่น่าเชื่อถือ เช่น Scopus, Web of Science หรือ TCI
3. **มาตรฐานการพิจารณา** – พิจารณาความเข้มงวดและความโปร่งใสของกระบวนการ peer review เพื่อให้บทความมีคุณภาพสูง
4. **ความทันสมัยของเนื้อหา** – สำหรับงานด้านเทคโนโลยีและสาขาที่เปลี่ยนแปลงเร็ว ควรเลือกวารสารที่ตีพิมพ์ต่อเนื่องและมีบทความล่าสุด
5. **ระบบการส่งบทความ** – ควรเลือกวารสารที่มีระบบ online submission ชัดเจนและสามารถติดตามความคืบหน้าได้
6. **รูปแบบงานวิจัยที่เปิดรับ** – ตรวจสอบว่าวารสารรับบทความเชิงทฤษฎี เชิงปฏิบัติ หรือ case study เพื่อเลือกให้เหมาะกับลักษณะงานของตน
7. **ความน่าเชื่อถือในวิชาชีพ** – โดยเฉพาะสายสังคมศาสตร์และกฎหมาย ต้องเลือกวารสารที่ได้รับการยอมรับจากวงวิชาการและองค์กรวิชาชีพ
8. **กลุ่มเป้าหมายของผู้อ่าน** – เลือกวารสารที่สอดคล้องกับกลุ่มผู้อ่านที่ต้องการเข้าถึง เช่น นักวิชาการ ครู อาจารย์ ผู้ปฏิบัติงาน
9. **ทิศทางและแนวคิดของวารสาร** – ศึกษาแนวทางการตีพิมพ์และปรัชญาของวารสาร เพื่อให้เนื้อหาสอดคล้องและเพิ่มโอกาสการได้รับการตีพิมพ์

ประเด็น : กระบวนการส่งบทความและการตอบกลับจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review)

จากการแลกเปลี่ยนของอาจารย์ทั้ง 9 ท่าน เกี่ยวกับกระบวนการส่งบทความและการตอบกลับจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) ดังนี้

1. **ตรวจสอบความพร้อมก่อนส่ง** – ปรับบทความให้สอดคล้องกับ *Guidelines* ของวารสาร ตรวจสอบ Plagiarism และตรวจทานภาษาให้เรียบร้อย
2. **ส่งบทความที่สมบูรณ์** – ไม่ควรหวังพึ่ง Reviewer มาช่วยแก้ไขงานแทน ควรตรวจสอบความถูกต้องเบื้องต้นอย่างรอบคอบ
3. **เปิดใจรับคำวิจารณ์** – มองข้อเสนอแนะจาก Reviewer เป็นโอกาสพัฒนางาน ไม่ใช่การตำหนิ
4. **ให้รายละเอียดในการแก้ไข** – ตอบ Reviewer อย่างเป็นระบบ ระบุข้อที่แก้ไข หน้า และบรรทัดที่ปรับปรุง
5. **จัดทำ Response Letter อย่างสุภาพ** – ขอบคุนทุกคำแนะนำ แสดงความเคารพ แม้จะไม่เห็นด้วย ก็ควรอธิบายด้วยเหตุผลเชิงวิชาการ
6. **เก็บข้อมูลการวิจัยอย่างครบถ้วน** – โดยเฉพาะในสาย IT ต้องสามารถอธิบายขั้นตอนให้ reproducible ได้
7. **ไม่ท้าทายบทความถูกปฏิเสธ** – นำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงและหาวารสารที่เหมาะสมกว่า
8. **ให้เหตุผลทางวิชาการเมื่อไม่แก้ตามคำแนะนำ** – โดยเฉพาะสายสังคมศาสตร์และกฎหมาย ต้องใช้หลักการรองรับอย่างชัดเจน
9. **ตระหนักว่ากระบวนการ Peer Review คือการพัฒนาคุณภาพงานวิจัย** – เป็นขั้นตอนสำคัญที่ทำให้งานน่าเชื่อถือและเป็นที่ยอมรับในระดับสากล

ประเด็น : การพัฒนาตนเองเพื่อความต่อเนื่องในการทำวิจัยและตีพิมพ์

จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สามารถสรุปแนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาตนเองเพื่อความต่อเนื่องในการทำวิจัยและตีพิมพ์ได้ ดังนี้

1. การจัดการเวลาอย่างมีวินัย เพื่อสร้างสมดุลระหว่างภาระงานสอน บริการวิชาการ และงานวิจัย
 2. การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง โดยติดตามองค์ความรู้ใหม่ ๆ ทั้งจากงานวิจัยและการเปลี่ยนแปลงในวิชาชีพ
 3. การสร้างเครือข่ายวิชาการ เพื่อแลกเปลี่ยนมุมมองและสร้างโอกาสทำวิจัยร่วมกัน
 4. การพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีและเครื่องมือวิจัย รวมทั้งการเผยแพร่ผลงานผ่านแพลตฟอร์มวิชาการสากล
 5. การติดตามความเปลี่ยนแปลงในกฎหมายและนโยบายที่เกี่ยวข้อง สำหรับงานวิจัยเชิงกฎหมายและสังคมศาสตร์
 6. การมีที่ปรึกษาหรือผู้ให้คำแนะนำ (Mentor) เพื่อเสริมแรงบันดาลใจและความมั่นใจในการทำงานวิจัย
 7. การตั้งเป้าหมายระยะยาวและวางแผนอย่างชัดเจน เพื่อสร้างแรงขับเคลื่อนและความต่อเนื่องในการผลิตผลงานวิจัย
-